GAZETA LWOWSKA.

W Sobotę Nro. 92. 8. Czerwca 1816.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia d. 29. Maia. — Minister Stanu Konferencyi i Spraw zagranicznyh, Xiążę Metternich, przybył tu dnia wczorayszego przez Klagenfurt z Laybachu, skąd razem z N. Cesarzem wyiechał.

Z Wiednia dnia 28. Maia. — Nayiaśnieyszy Cesarz raczył dowodzącego w Czechach Ienerała Marszałka polnego Hrabiego Karola Kollowrata-Krakowskiego, na własne iego żądanie od służby uwolnić, z zapewnieniem całkowitey pensyi nadal przez nayłaskawszy wzgląd na iego przeszło pięćdziesiątdwuletnie chwalebne i celuiące usługi, nadto w dowod nayważszego ukontentowania i łaski, ozdobić go W. Krzyżem Austryackiego orderu Leopolda.

Wiadomości zagraniczne.

Kraie Barbaryyskie.

Podług naynowszych wiadomości z Tunis z d. 30. Kwietnia, uwolnił Dey tameczny stosownie do ostatniego traktatu wszystkich niewolników Włoskich.

Dey w Tripolis ma, iak mówią, wzbraniać się od zawarcia pokoiu, dla czego Lord Exmouth odesłane do Malty baty działowe iak nayśpieszniey przyprowadzić rozkazał, ażeby w przypadku potrzeby dobitniey mógł działać.

Xiężniczka Wallii iuż od 10 dni przed przybyciem eskadry Lorda Exmoutha w Tunis się znaydowała. Rząd tameczny z wielkiemi przyymował ią honorami, a 21. Kwietnia udała się na Admiralski okręt Lorda Exmoutha, gdzie wielka dana była uczta. Chwaliła bardzo grzeczność Deia, który odprowadzał ią aż na pokład okrętu, na którym do Alexandryi (Egipskiey) popłynęła.

Rossya.

Podług ostatniego Numeru Gazety Senackiey, datowanego z Petersburga dnia 6go Maia: w Naywyższych Ukazach J. C. Mości, danych rządzącemu Senatowi, z własnoręcznym Cesarza Iegomości podpisem, wyrażono:

Dnia 31. Marca. „W piątym punkcie prawideł, wydanych względem działania taryffy postanowiono: cło naznaczaiące się od liczby, miary i wagi towaru, liczone iest w monecie rossyyskiey srebrney, a pobiera się w bankowych assygnatach państwa, podług stałego kursu, który ogłaszany będzie na końcu każdego roku, dla pobierania opłaty celney, przez cały bieg roku następnego. Stosownie do tego rozkazuiemy: odtąd w biegu całego roku 1816, do dnia 1. Stycznia 1817, przy pobieraniu cła od wchodzących i wychodzących towarów, policzać rubel srebrny za cztery ruble assygnatami państwa.“

Teyże daty. „Ze względu na niedogodności z doświadczenia poznane, z przyczyny ustanowionych tamożni na lądowey granicy w Połądze i Jurborgu, uznaliśmy za dobre, ustanowić tamożnie w miastach Kownie i Brześciu-Litewskim, rozdzielaiąc będący teraz wydział celny Połągski na dwa wydziały, Kowieński i Brzeski, iżby mieyscowa zwierzchność na mnieyszey przestrzeni więcey miała łatwości w niedopuszczeniu taiemnego wprowadzenia. W Połądze zaś i Jurborgu zostawić same tylko zastawy, dla wyprowadzania rossyyskich płodów i wprowadzania towarów cudzoziemskich, podług wydaney teraz taryffy, przez wszystkie tamożnie i zastawy wprowadzać dozwolonych. Granice wydziałów Kowieńskiego i Brzeskiego oznaczyć, stosuiąc się do prawidła, iżby handel spławny z Gdańskiem został w samym wydziale brzeskim, a handel spławny Niemnem z Królewcem i Memlem, w samym wydziale Kowieńskim. Wykonanie ninieyszego rozkazuiemy polecić Ministrowi Skarbu.“

Z Wilna d. 13. (10.) Maia.

Rozkaz do Woyska.

Główna kwatera
M. Mohylew nad Dnieprem *Dnia 21. Kwietnia 1816 N. 69.*

Doszło do wiadomości moiey, że wiele Naczelników woyskowych oddziałów zaymuią

samowolnie wioski na kwatery, nawet bez wyznaczenia przez zwierzchność cywilną; zabraniaiąc tego naysurowiey zalecam: w przypadku niedostatku kwater dla iakiegokolwiek oddziału maią oni przedstawiać o tém do swoiéy zwierzchności, ta zaś skomunikować się z władzą cywilną o wyznaczenie naybliższéy wioski, a gdy otrzyma bilet z niższego Sądu Ziemskiego, ma się z tym biletem poprzedniczo udać do rządztwa takowéy wioski, i za otrzymaniem iuż kwatér przystępować do przeprowadzenia ludzi.

Autentyk podpisał Naczelnie Dowodzący, Ieneral-Marszałek polny ,

Xiążę Barklay de Tolli.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 1. Czerwca.

Wypis z protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego

My z Bożey Łaski Alexander I., Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski etc. etc. etc.

Pragnąc, aby porządek konstytucyyny w Państwie Naszém Krolestwa Polskiego, w naykrótszym ile bydź może czasie do całkowitego rozwinięcia doprowadzonym został, i aby Nasi poddani rzeczonego Królestwa, używali w całéy zupełności praw i swobod, któreśmy im nadali przez uchwałę konstytucyyną.

Zważaiąc, iż Rady Woiewódzkie dotąd zaprowadzone nie są, ani prędzey zaprowadzonemi bydź mogą, aż gdy do ich składu Członki na piérwszych seymikach i zgromadzeniach gminnych wybrane zostaną; że przeto konieczną iest rzeczą oznaczyć, w jakim sposobie Rady maią bydź na ten raz zastąpione, w tém co się tyczy sporządzenia ksiąg obywatelskich i spisów osób prawo głosowania na seymikach i zgromadzeniach gminnych maiących; postanowiliśmy i postanawiamy:

Artykuł 1. Namiestnik Nasz w Królestwie Polskiém umocowany iest, wysłuchawszy zdania Rady Stanu, wydać postanowienie niezwłocznie dla przeniesienia na ten iedyny raz na Rady departamentowe attrybucyi, z ustawy konstytucyynéy i statutu organicznego o reprezentacyi narodowéy pod dniem 1go Grudnia (19. Listopada) 1815 należących do Rad Woiewódzkich, a tyczących się sporządzenia ksiąg obywatelskich i spisów osób, którym służy prawo głosowania na seymikach i zgromadzeniach gminnych.

Niemniey umocowany iest Namiestnik polecić Prefekturom i Podprefekturom co do czynności dopiéro namienionéy i tego wszystkiego, co się tyczy seymików i zgromadzeń gminnych, zastąpienie Kommissyy Woiewódzkich i Kommissarzy okręgowych, ieżeli te ostatnie Władze nie są dotąd zaprowadzone.

Art. 2. Po wydaniu takowego postanowienia, poleci Namiestnik niezwłoczne sporządzenie ksiąg obywatelskich i spisów osób, którym służy prawo głosowania na seymikach i zgromadzeniach gminnych, stosownie do rozporządzeń ustawy i statutu przeznaczonych.

Art. 3. Upoważniamy prócz tego Namiestnika, aby niezwłocznie wydał postanowienie względem podziału seymików i zgromadzeń gminnych na koleie, stosownie do artykułów 33 i 34 statutu organicznego o reprezentacyi narodowéy, z dnia 1go Grudnia (19go Listopada) 1815.

Art. 4. Po dopełnieniu czynności artykułami poprzedzaiącemi wskazanych, Namiestnik mocen będzie na ten raz zwołać w jmieniu Naszém seymiki i zgromadzenia gminne, na których przystąpiono bydź ma do wyboru Posłów, Deputowanych i Członków Rad Woiewódzkich; tudzież do sporządzenia spisu kandydatów na urzędy administracyyne, a to stosownie do brzmienia ustawy konstytucyynéy i powyżey rzeczonego statutu organicznego, iako też statutu daty dzisieyszéy, przepisuiącego podział kraiu pod względem reprezentacyi narodowéy.

Art. 5. Równie mocen iest Namiestnik na ten ieden raz mianować, w jmieniu Naszém Marszałków prezydować maiących na seymikach i zgromadzeniach gminnych.

Art. 6. Lubo iest w chęci Naszéy, aby seymiki i zgromadzenia gminne, w czasie ile bydź może naykrótszym zwołane były, przestrzegać iednakże będzie Namiestnik ścisłego dopełnienia rozporządzeń w artykułach 33 i 34 statutu organicznego o reprezentacyi narodowéy z dnia 1go Grudnia (19go Listopada) 1815 zawartych, a które podział seymików i zgromadzeń gminnych na koleie, tudzież porządek w zwoływaniu i przeciąg czasu między zbieraniem się ich zachować się winny, przepisuią.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw umieszczone będzie, Naszemu Namiestnikowi polecamy.

Dań w Petersburgu dnia 15/27 Marca 1816.

(Podpisano) Alexander.

Wypis z protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

MY z BOŻEY ŁASKI ALEXANDR I.,

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski etc. etc. etc.

Uzupełniaiąc artykuł 119 ustawy konstytucyyney, po wysłuchaniu zdań ogólnego zgromadzenia Rady Stanu, stanowimy następuiący statut organiczny:

Artykuł 1. Woiewództwa postanowione wyrokiem dnia 16go Stycznia roku bieżącego, mieć będą seymiki w każdym powiecie, i zgromadzenia gminne w każdym okręgu gminnym, podług następuiącey tabelli:

Woiewództwa.	Stolice	Powiaty.	Miasta seymikowe.	Miasta i Powiaty składaiące okręgi gminne.	Liczba zgromadzeń gminnych.	Miasta zgromadzeń gminnych.
1. Krakowskie.	Miechów.	Kielecki.	1 Kielce.	Kielecki)	1	Kielce 1
		Ięndrzeiowski.	2 Ięndrzeiów	Ięndrzeiowski)		
		Miechowski.	3 Miechów	Miechowski)		
		Szkalmierski.	4 Szkalmierz	Szkalmierski)	1	Miechów 2
		Krakowski.	5 Hebdów	Krakowski)		
		Olkuski.	6 Olkusz	Olkuski)		
		Pilicki.	7 Pilica	Pilicki)	1	Olkusz 3
		Lelowski.	8 Żarki	Lelowski)		
		Szydłowski.	9 Szydłów	Szydłowski)	1	Stobnica 4
		Stobnicki.	10 Stobnica	Stobnicki)		
2. Sandomierskie.	Radom.			Miasto Sandomierz	1	Sandomierz 5
				Miasto Radom	1	Radom 6
		Sandomierski.	11 Sandomierz	Powiat Sandomier.)	1	Sandomierz 7
		Staszowski.	12 Staszów	Staszowski)		
		Opatowski.	13 Opatów	Opatowski)	1	Opatów 8
		Solecki.	14 Solec	Solecki)		
		Radomski.	15 Radom	Radomski)	1	Radom 6
		Kozienicki.	16 Kozienice	Kozienicki)		
		Koniecki.	17 Końskie	Koniecki)		
		Opoczyński.	18 Opoczno	Opoczyński)	1	Końskie 10
		Szydłowiecki.	19 Szydłów	Szydłowiecki)		
3. Kaliskie.	Kalisz.			Miasto Kalisz	2	Kalisz 11. 12
				Miasto Piotrków	1	Piotrków 13
		Kaliski.	20 Kalisz	Powiat Kaliski)		
		Wartski.	21 Warta	Wartski)	1	Kalisz 14
		Koniński.	22 Konin	Koniński)		
		Pyzdrski.	23 Pyzdry	Pyzdrski)	1	Konin 15
		Sieradzki.	24 Sieradz	Sieradzki)		
		Szadkowski.	25 Szadek	Szadkowski)	1	Sieradz 16
		Ostrzeszowski.	26 Wieruszów	Ostrzeszowski)		
		Wieluński.	27 Wieluń	Wieluński)	1	Wieluń 17
		Częstochowski.	28 Częstochowa	Częstochowski)		
		Piotrkowski.	29 Piotrków	Piotrkowski)		
		Radomski.	30 Radomsk	Radomski)	1	Piotrków 18
4. Lubelskie.	Lublin.			Miasto Lublin	1	Lublin 19
		Lubelski.	31 Lublin	Powiat Lubelski)		
		Lubartowski.	32 Lubartów	Lubartowski)	1	Lublin 20
		Kazimierski.	33 Kazimierz	Kazimierski)		
		Krasnystawski.	34 Krasnystaw	Krasnystawski)	1	Krasnystaw 21

Woiew.	Stolice	Powiaty.	Miasta seymikowe.	Miasta i Powiaty składaiące okręgi gminne.	Liczba zgr. gmin.	Miasta zgromadzeń gminnych.
4. Lubelskie.	Lublin.	Chełmski.	35 Chełm	Chełmski)	1	Krasnystaw 21
		Hrubieszowski.	36 Hrubieszów	Hrubieszowski)	1	Hrubieszów 22
		Tomaszowski.	37 Tomaszów	Tomaszowski)		
		Zamoyski.	38 Zamość	Zamoyski)		
		Tarnogrodzki.	39 Tarnogrod	Tarnogrodzki)	1	Janów 23
		Kraśnicki.	40 Kraśnik	Kraśnicki)		
5. Płockie.	Płock.			Miasto Płock		Płock 24
		Płocki.	41 Płock	Powiat Płocki)		
		Pułtuski.	42 Pułtusk	Pułtuski)	1	Płock 25
		Lipnowski.	43 Lipno	Lipnowski)		
		Mławski.	44 Mława	Mławski)	1	Mława 26
		Prasnyski.	45 Prasnysz	Prasnicki)		
		Ostrołęcki.	46 Ostrołęka	Ostrołęcki)	1	Ostrołęka 27
6. Mazowieckie.	Warszawa.			Miasto Warszawa	8	Warszawa 28 35
		Warszawski.	47 Warszawa	Powiat Warszawski)		
		Błoński.	48 Błonie	Błoński)	1	Warszawa 36
		Czerski.	49 Czersk	Czerski)		
		Stanisławowski.	50 Stanisławów	Stanisławowski)		
		Siennicki.	51 Siennica	Sienincki)	1	Stanisławów 37
		Rawski.	52 Rawa	Rawski)		
		Brzeziński.	53 Stryków	Brzeziński)	1	Rawa 38
		Łęczycki.	54 Łęczyca	Łęczycki)		
		Zgierski.	55 Piątek	Zgierski)	1	Łęczyca 39
		Sochaczewski.	56 Sochaczew	Sochaczewski		Łowicz 40
		Gostyński.	57 Gombin	Gostyński)		
		Orłowski.	58 Kutno	Orłowski)	1	Kutno 41
		Brzeski.	59 Breść	Brzeski)		
		Kowalski.	60 Kowal	Kowalski)	1	Włocławek 42
		Radzieiowski.	61 Radzieiów	Radzieiowski)		
7. Podlaskie.	Siedlce.	Siedlecki.	62 Siedlce	Siedlecki)		
		Węgrowski.	63 Węgrów	Węgrowski)	1	Siedlce 43
		Łukowski,	64 Łuków.	Łukowski)		
		Garwoliński.	65 Garwolin	Garwoliński)	1	Łuków 44
		Żelechowski.	66 Żelechów	Żelechowski)		
		Białski.	67 Biała	Białski)		
		Łosicki.	68 Łosica	Łosicki)	1	Biała 45
		Radzyński.	69 Radzyń	Radzyński)		
		Włodawski.	70 Włodawa	Włodawski)	1	Radzyń 46
8. Augustowskie.	Suwalki.	Łomżyński.	71 Łomża	Łomżyński)	1	Łomża 47
		Tykociński.	72 Tykocin	Tykociński)		
		Dąbrowski.	73 Augustów	Dąbrowski)		
		Biebrzański.	74 Szczucin	Biebrzański)	1	Augustów 48
		Seyneński.	75 Seyny	Seyneński		Seyny 49
		Kalwaryyski.	76 Kalwarya	Kalwaryyski		Kalwarya 50
		Maryampolski.	77 Maryampol.	Maryampolski		Maryampol 51

Art. 2. Dopełnienie ninieyszego statutu, który w dzienniku Praw ma bydź umieszczony, Kommissyom rządowym w czém do którey należy, iest polecone.

Dan w Petersburgu dnia 15. (27.) Marca 1816.

(Podpisano) ALEXANDER.

Szwaycarya.

Według doniesień z Berna pod d. 15. Maia kilkunastu Królobóycow, którzy przed kilku tygodniami przez Genewę i Neufchatel do Szwaycaryi przybyli, dla udania się do Austryi, nie przeieżdżali ieszcze przez Bern. Wiadomo z pewnością, że podróży tey na mieysce przeznaczenia ieszcze nie przedsięwzięli. Niedozwolone ich przebywanie na granicach Szwaycarskich, zaszłe niedawno w Genewie przyaresztowanie niektórych podeyrzanych obcych, okazuią dość znakomite zgadzanie się z wypadkami w Grenoble. Ieden z nich, nazwiskiem Ferroux, udał się z Salins prosto do Szwaycaryi, lecz nie wiadomo, gdzie się ukrywa; drugi, nazwiskiem Suhan, mieszka w Symplonie u szwagra swego Eszera. Wielu innych otrzymało paszporta Francuzkie do Szwaycaryi, lecz iak daleco dotąd wiadomo, ieszcze tam nie przybyli.

Iest zatem powód do wierzenia, że takoż i emigrantom Francuzkim nie były obcemi pokuszenia się o zbuntowanie pogranicznego Delfinatu. Przykładali się oni do tego nawet z lepszym skutkiem niż owi, którzy się w Niederlandach znayduią, i Departementa pograniczne bezustannie podżegaią, co też wcale nie zastanawia, Delfinat należy bowiem między naygorzey myślące Departamenta Francyi, gdy przeciwnie w Departementach północnych duch w powszechności iest dobry, a nadto przytomność woysk sprzymierzonych, trzyma na wodzy źle myślących.

Francya.

Dziennik powszechny (Journal-Général) oddaie rozpuszczoney Izbie Deputowanych zasłużoną pochwałę dobrey chęci i szczérego przywiązania do zasad Monarchii, następuiącą kończąc uwagą: „Zatrudniwszy się Izba równie z wielką roztropnością iak uległością przedmiotami nayważnieyszemi, mogła była zadać pytania, które właściwszemi były do wzbudzenia namiętności, aniżeli do służenia prawdziwemu interessowi politycznemu; rozkaz Królewski zamknął to posiedzenie.

Prywatne listy z Paryża z d. 13. Maia w Gazecie Szwaycarskiey umieszczone, donoszą: „W przeszłym mym liście namieniłem o spisku. Od nieiakiego czasu wszystko się wyiaśniło. Około 5 do 600 osób aresztowano tu w cichości. Przed trzema dniami przyprowadzono tu 6 napełnionych więźniami wozów, które otaczali żandarmy z ostro nabitą bronią i z odwiedzionemi kurkami, ma się między nimi około 5 Ienerałów znaydować. Odkryto także wiele karrykatur, które sobie skrycie podawano, i które sprzeciwiały się ustanowionemu porządkowi. Teraz tu znowu wszystko spokoyne, i naywiększy panuie porządek. Znany aktor Brunnet grał z jnnymi przed kilku dniami rolę służącego. Rzekł do towarzysza swego: *il vous faut faire deux chambres, et nettoyer la cour.* (Potrzeba WPanu dwóch Izb, i wyczyścić dwór). Wzięto mu to za złe, i aresztowano go. Był ón iuż różnemi czasy za podobne satyryczne przycinki aresztowany.

W Dostrzegaczu Niemieckim umieszczony iest następuiący list z Paryża pod d. 17. Kwietnia pisany:

„O walkach rozmaitych partyi, i wybuchach ducha stronnictwa w tém mieście i w tym kraiu, maią rzadko kiedy w Niemczech dokładne wyobrażenie; dla tego udzielimy tu niektóre postrzeżenia, mogące się przyczynić do rozszerzenia w tey mierze nieiakiego światła. Naprzód mylą się wszyscy, którzy sądzą, że cały Naród od tego ducha fakcyi iest opętanym. Massa ludu iest po większéy części, iak u nas, bez uczestnictwa, i mało się troszczy o wewnętrzne niesnaski kraiu. Tego tylko nie możemy im słusznie zaprzeczyc, że są więcey Francuzami, aniżeli my Niemcami; bo zaiste naylichszy wieśniak lub naiemnik czuie daleko więcey obcy wpływ, niżeli nasz ziomek. Lecz z tych nawet, którzy w przeciągu ostatnich 25 lat nayczynnieyszymi byli uczestnikami zdarzeń publicznych, i całkiem w nich żyli, stały się tysiące oboiętnymi i neutralnymi, i uważaią teraz sprawę swoiey Oyczyzny iako dla siebie zupełnie obcą, i wcale się ich nietyczącą. Niechay panuie Bonaparte albo Burbony, niechay ustanawiaią Dyrektorów, Rzeczpospolitę, lub Konzulów, niechay przebieguią raz ieszcze wszystkie kształty Rządu, od naydoskonalszey domokracyi, aż do nayzupełnieyszego despotyzmu, będą wszystkim posłuszni, pozwolą na wszystko, i do niczego się nie przywiążą. Smutną iest rzeczą dla Francyi, że między nimi po większey części właśnie się ci znayduią, którzy we wszelkich stosunkach nayczyściey, naywierniey, i naybezinteresowniey o swoiey oyczyźnie myśleli, i nigdy swoiego, lecz zawsze iey dobra pragnęli. Zaufanie ich iest zniszczonem, a gdy tysiączne ich usiłowania bezowocnemi były, przeto nie spodziewaią

się iuż więcey po żadnem czegoś pomyślnego. Stronnictwa, które teraz Francyą rozdzieraią i na łup nowych okropności wystawić ią grożą, znayduią się naywięcey po wielkich miastach, i między rozmaitemi stanami i klassami Narodu; wszystko, co tylko w nayobszérnieyszém znaczeniu do Rządu należy, szlachta, woysko, emigranci, awanturnicy z rozmaitych epok rewolucyi i t. p., do których się próżniaki, włóczęgi i czeladź zostaiąca bez służby przyłącza, wszystko iest tym duchem natchnięte. Dwie główne partye, ile ich okazuią walki z tak wielkiém roziątrzeniem toczone, są Roialiści, czyli Burboniści i Antiburboniści. Między Roialistami są tak zwani Ultra-Roialiści, zjawienie to godne zastanowienia. Główna treść ich nauki iest następuiąca; stan prawy Francyi iest ów, iaki był r. 1789; wszystko, co od owego czasu się stało, iest zbrodnią, i każdemu poiedynczemu poczytuią za zbrodnię, ieżeli należał do zaszłych odmian. W tym duchu nazwał niedawno ieden z Ultra-Roialistów woysko Francuzkie „Woyskiem, które się przez dwudziestopięcioletnią waleczność i zwycięstwa splamiło.“ Chcą oni Francyę przyprowadzić zupełnie do takiego stanu, iaki był r. 1789, a raczey widzą ten stan iako prawnie dotąd ieszcze trwaiący i tylko faktycznie przerwany. Gniewaią się na Rząd, że ciągle cierpi nieprawość, utrzymuiąc przedaż dobr narodowych, zniesienie dziesięcin i t. d. Ci Ultra-Roialiści dzielą Francuzów na klassy. *Pleinpurs* (zupełnie czyści) są ci, którzy się naymnieyszém uczestnictwem w rewolucyi nie zmazali, i którzy byli przeciwnikami piérwszey Konstytucyi; w 7/8 częściach czystymi nazywaią się ci, którzy się wprawdzie za piérwszém zgromadzeniem Stanów byli oświadczyli, ale przytém stale za Królem obstawali. Tak idzie przez wszystkie ośm części na dół, tak dalece, że tym, którzy pod Bonapartem wytrwali aż do iego abdykacyi w r. 1814, potém zaś przeszedłszy do Burbonów w roku 1815 wiernymi dla nich pozostali, ósmą część téy czystości przypisuią. Lecz iak dawniéy Cesarz miał prawo osobom mieyskiego stanu nie tylko szlachectwo ale nawet i przodków nadawać, podobnie i w tym stosunku może bydź osoba przez fikcyę do wyższey klassy posunięta. Takim to sposobem Pleinpuryści przyięli do grona swoiego Xiążęcia Raguzy, dla iego ślepey uległości ich systematowi i wściekłego roializmu. Te zasady są źródłem nieszczęsney nienawiści i roziątrzenia, które we wszystkie stosunki wtrącaią. Każda klassa czuie się bydź od innych upośledzoną, albo chce się nad inne wynieść; tak więc powstaie woyna, ieżeli nie wszystkich przeciw wszystkim, tedy przynaymniey wielu przeciw wielóm. Umiarkowani Roialiści maią w głównym przedmiocie z Ultra-Roialistami toż samo systema, tylko, że nie przyprowadzaią rzeczy do takiéy ostateczności. Chcą i oni Burbonów, Królestwa i cząstkowego przywrócenia dawnego stanu; lecz są przytém łagodnieyszego umysłu, i poznaią niepodobieństwo przyprowadzenia rzeczy do stanu, iaki był r. 1789. Dlatego skłaniaią się więcey do połączenia partyi, i poiednania ich drogą łagodności. Między nimi i Ultra-Roialistami wszczynaią się codziennie nayzaciętsze walki i zaiste w téy chwili te tylko dwie partye z sobą walczą; gdyż Antyburboniści żyią tylko między ludem ale nie w Administracyi kraiowéy. Część ich iedna, która przecież nie iest tak bardzo liczną, przywiązana iest stale do Bonapartego; inni chcą Napoleona II., inni znowu Rzeczypospolitéy, albo Konstytucyi tego lub owego rodzaiu; wielu bardzo pragnie powołania na tron obcéy Dynastyi. Lecz te wszystkie rozmaite opiniie są w téy chwili oboiętnemi i milczącemi. Taż sama partya rozerwałaby się bez wątpienia téyże samey chwili, któréyby celu swoiego dopięła, na wiele innych, któreby się potém po nieprzyiacielsku ścierały z sobą. Wszakże i w Niemczech był podobny przypadek za panowania Bonapartego, gdzie nayrozmaitsze opiniie, przez nienawiść ku niemu w jedno spoione razem działały. Po dopiętym celu i usunięciu panowania iego, wszystkie owe rozmaite opiniie znowu do życia powróciły. Antyburboniści taki czynią wniosek: Co od lat 25 we Francyi się stało, było historyczném rozwinięciem się Narodu, a zatém każdego Francuza niezbędną było powinnością w tém rozwinięciu się działać podług sił swoich. Kto w tym czasie Oyczyznę opuścił, kto się od iey służby uchylał, co większa ieszcze, kto przeciw niey (kształtowi rozmaitemu iaki miał Rząd w téy lub owey epoce) orężem lub innym sposobem działał, ten iest zdraycą Oyczyzny. Z tego widać, że nigdy ieszcze dwie partye tak ostro nie stawiły się przeciw sobie, iak Roialiści i Antiroialiści; każde z tych dwóch stronnictw nazywa rzecz swoią rzeczą sprawiedliwości i cnoty; sprawę zaś przeciwnéy strony sprawą występku i zdrady. Trudno iest poiąć, iak te dwa stronnictwa mogłyby się pogodzić z sobą, chyba żeby trzydziestoletni pobóy obecne pokolenie pogrzebał.
